

1. ALGEMENE VEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN

- 1.1 Leerlingen zijn nooit zonder leerkracht in het labo (tenzij mits uitdrukkelijke toelating van de leerkracht en onder haar /zijn verantwoordelijkheid).
- 1.2 De deuren (uitgang/nooduitgang) zijn nooit op slot tijdens een practicum. Gangen worden vrijgehouden: plaats je schooltas of andere bagage op de aangeduide plaats. Dit vermijdt struikelpartijen.
- 1.3 Tijdens een practicum
 - ✓ is het dragen van een dichtgeknoopte labojas verplicht;
 - ✓ zijn een lange broek en gesloten schoenen verplicht;
 - ✓ wordt loshangend haar samengebonden;
 - ✓ zijn verschillende persoonlijke beschermingsmiddelen verplicht bij bepaalde werkzaamheden (kijk steeds de chemiekaarten na);
 - ✓ zijn sieraden, horloges en smartwatches verboden.
- 1.4 Werk steeds met droge handen. Was je handen zodra ze vuil zijn en was op je handen gemorste stoffen dadelijk weg, ze kunnen giftig of bijtend zijn. Was ook steeds je handen op het einde van een practicum.
- 1.5 Het is verboden te roken, te eten of te drinken in het labo. Je zou ongewild een giftig product kunnen innemen. Het is verboden van stoffen te proeven (ook als je denkt dat het om een eetbare of drinkbare stof gaat).
- 1.6 Hou werktafels steeds droog en proper. Ruim gemorste producten onmiddellijk op de correcte manier op. Raadpleeg hiervoor de chemiekaarten voor je met een product werkt!
- 1.7 Verwittig bij elk onverwacht voorval, bij het breken of beschadigen van apparatuur of bij om het even welke verwonding onmiddellijk de leerkracht. Verwittig bij een ernstig ongeval het secretariaat of de directie.
- 1.8 Het is verboden om iets uit het labo mee te nemen.
- 1.9 Na elk practicum wordt het labo/het voorbereidingslokaal tijdig opgeruimd:
 - ✓ reinig gebruikt materiaal en apparatuur grondig en droog af voor je het opbergt op de juiste plaats;
 - ✓ plaats chemische producten op de aangeduide plaats terug;
 - ✓ reinig je practicumtafel met een vochtige doek en droog na;
 - ✓ schakel aan je labotafel alle elektrische contacten uit;
 - ✓ draai water- en gaskranen dicht;
 - ✓ spoel de gootstenen en laat ze netjes achter;
 - ✓ hang je labojas ordelijk op de juiste plaats terug;Je verlaat het labo pas als de leerkracht je werkplaats heeft geïnspecteerd.

- 1.10 De leerkracht verlaat als laatste het labo en sluit aan de centrale console de toevoer van elektriciteit en gas af. Zij/hij doet de toegangsdeuren op slot.

2. VOORSCHRIFTEN BIJ LABORATORIUMWERKZAAMHEDEN

- 2.1 Lees de werkwijze aandachtig voor je met het practicum start. Voer de experimenten steeds uit volgens het recept of de aanwijzingen van de leerkracht. Gebruik enkel de voorgeschreven toestellen, chemische producten en hoeveelheden.
- 2.2 Het is verboden andere proeven te doen dan deze door de leerkracht aangeduid.
- 2.3 Kijk zorgvuldig na of het materiaal volledig in orde is. Meld elke beschadiging vooraf aan de leerkracht.
- 2.4 Laat indien gevraagd je proefopstelling controleren door de leerkracht.
- 2.5 Een toestel in werking wordt voortdurend in het oog gehouden, evenals een opstelling waarbij verwarmd wordt.
- 2.6 Water- en gaskranen worden niet onbenut opengelaten, schakel een toestel uit indien je het niet meer gebruikt.
- 2.7 Buig je gezicht nooit over recipiënten tijdens proeven of bij het mengen van producten. Krijg je toch iets in je ogen, gebruik dan de oogdouche (zie ook 6).
- 2.8 Wanneer je de geur van een vloeistof of een gas wil waarnemen wuif je de lucht boven het recipiënt met de hand wat naar je toe en snuif je voorzichtig, maar nooit met volle teugen.
- 2.9 Proef nooit van een product.
- 2.10 Bunsenbranders worden steeds aangestoken met een lucifer. Geef nooit vuur door van de ene bunsenbrander naar de andere. Bij het aansteken van een bunsenbrander wordt de luchttoevoer gesloten en pas daarna wordt de vlam geregeld.
- 2.11 Richt, bij het verwarmen van een reageerbuis, de opening ervan naar een risicovrije zone. Om spatten te voorkomen, mag de reageerbuis slechts voor een vijfde met vloeistof gevuld zijn en verwarm je deze schuin gehouden reageerbuis, steeds bewegend, boven de vlam.
- 2.12 Bij glasbreuk ruim je de scherven onmiddellijk op. Niet verontreinigd glas gooi je in de glasbak. Indien het verontreinigd is door product moet het aangepast ingezameld worden (zie ook 4).
- 2.13 Alle afval, vloeibaar of vast moet gepast ingezameld worden (zie ook 4).

3. VOORSCHRIFTEN BIJ HET GEBRUIK VAN CHEMISCHE PRODUCTEN

- 3.1 Gebruik van producten houdt heel wat risico's in. De veiligheidssymbolen, de H- en P-zinnen staan vermeld op de recipiënten en eventueel in de practicumhandleiding. Zoek steeds vooraf de betekenis ervan op en noteer volgens de aanwijzingen van de leerkracht.
- 3.2 Lees het etiket voor je een product gebruikt en pas de opgegeven richtlijnen toe. Vergewis je er steeds van dat je het juiste product gebruikt voor het experiment dat je uitvoert.
- 3.3 Draag steeds een veiligheidsbril.
- 3.4 Draag een recipiënt (bijv. een fles) bij het verplaatsen steeds bij de buik, nooit bij de hals. Gebruik beide handen en stap voorzichtig.
- 3.5 Plaats nooit flessen op de tafelrand. Laat flessen en/of potten met chemicaliën nooit openstaan.
- 3.6 Voer proeven waarbij giftige, schadelijke en/of vluchtige brandbare gassen ontstaan, uit in de zuurkast. Hierbij wordt het veiligheidsscherm steeds zo ver mogelijk naar beneden geschoven om maximale bescherming te kunnen bieden, zonder de zuurkast volledig af te sluiten (luchtstroom nodig). Zet bovendien vooraf de ventilatie aan en controleer regelmatig de goede werking ervan.
- 3.7 Ga zuinig om met chemische producten. Zo voorkom je heel wat afval. Giet een teveel aan chemische stof echter nooit terug in de voorraadfles, want dit geeft verontreiniging! Verwissel de doppen niet!
- 3.8 Plaats de dop van een recipiënt steeds omgekeerd op het werkoppervlak, sluit na gebruik het recipiënt direct af met de eigen dop.
- 3.9 Vaste stoffen neem je steeds met een lepeltje of een spatel, nooit met de blote hand. Het is strikt verboden vloeistoffen op te zuigen zonder gebruik te maken van pipetpomp of pipetpeer.
Bij bijtende producten worden aangepaste handschoenen en een veiligheidsbril gebruikt.
- 3.10 Giet vloeistof uit een recipiënt steeds over met het etiket naar boven. Afdruipende vloeistof maakt anders het etiket na een tijd onleesbaar. Verwijder gemorst product op het recipiënt op de juiste manier.
- 3.11 Giet zwavelzuur en andere zuren langzaam en al roerend bij water en nooit omgekeerd. Door de grote warmteontwikkeling krijg je spatten.

4. VERWIJDEREN VAN AFVALSTOFFEN

- 4.1 Deze regels gelden zowel voor product (te veel aan reagentia, eindproducten, gemorst product) als voor opneemdoeken en recipiënten (gebroken of zo sterk vervuild dat ze niet meer kunnen gereinigd worden).
- 4.2 Giet chemicaliën nooit zomaar in de gootsteen of in de vuilnisemmer. Sommige producten zijn schadelijk voor het milieu. Verzamel, stockeer en verwijder afval op een veilige manier in het juiste afvalvat. Raadpleeg hiervoor de H- en P-zinnen en de WGK-codes (volg de richtlijnen van de leerkracht – afvalverwerking).
- 4.3 Ruim gemorste producten op de juiste manier op (bijv. bijtende producten moeten eerst voorzichtig geneutraliseerd worden).
- 4.4 Voor de verwijdering van afvalstoffen moet je dezelfde persoonlijke veiligheidsmaatregelen nemen die je zou hanteren als je met deze producten of voorwerpen werkt.
- 4.5 Indien je twijfelt over de manier van verwijderen: overleg steeds met de leerkracht.

5. VOORSCHRIFTEN BIJ GEBRUIK VAN ELEKTRISCHE TOESTELLEN

- 5.1. Controleer voor elk gebruik:
 - ✓ de effectieve aarding van elk toestel
 - ✓ de goede staat van de stekkers
 - ✓ de goede staat van de isolatie van de bedrading vooral bij doorvoeringen
- 5.2. Breng de toestellen slechts onder spanning wanneer ze volledig gemonteerd zijn en na toestemming van de leerkracht. Denk erom dat bij in- en uitschakelen steeds een vonk overspringt.
- 5.3. Sluit nooit een toestel aan zonder te controleren of de ingestelde spanningswaarde overeenstemt met deze van het stroomnet.
- 5.4. Werk met droge handen. Draag geen armbanden of kettinkjes.
- 5.5. Als een toestel moet verplaatst worden moet je steeds eerst de stroomtoevoer afzetten door de stekker uit het stopcontact te halen.
- 5.6. Zet bij defecten aan een elektrisch toestel onmiddellijk de stroomtoevoer af en verwittig de leerkracht.

6. EERSTE HULP BIJ ONGEVALLLEN

- 6.1 Volg hierbij de aanwijzingen van je leerkracht: vraag welke maatregelen er moeten genomen worden of lees voor elk gebruik van een product de chemiekaarten i.v.m. EHBO.
- 6.2 Laat elke wonde - hoe klein ook - verzorgen door bekwame mensen.
- 6.3 Spoel onmiddellijk overvloedig met water (minstens 15 minuten) wanneer je spatten van bijtende stoffen op je huid krijgt. Doe dit ook bij brandwonden. Gebruik hiervoor een kraan, de nooddouche of de oogdouche.

7. VOORSCHRIFTEN BIJ BRAND

- 7.1 Meld elk begin van brand onmiddellijk aan de leerkracht en volg de instructies zoals voorgeschreven door de school.
- 7.2 Sluit bij het inslaan van de vlam de gaskraan onmiddellijk.
- 7.3 Gebruik het blusapparaat, het branddeken of de emmer met zand (aanwezig in ...) want in de meeste gevallen is water als blusmiddel ondoeltreffend en zelfs gevaarlijk.
- 7.4 Bij gevaar duw je de noodstop in om gas en elektriciteit uit te schakelen.
- 7.5 Pas indien nodig de evacuatiemaatregelen toe zoals je ze aangeleerd hebt.
- 7.6 Breng de persoon, waarvan de haren of de kleren vuur hebben gevat, onmiddellijk onder de douche of wikkel het slachtoffer in een blusdeken.

Wie zich niet aan de afspraken houdt, mag geen laboratoriumwerk uitvoeren.

Ondergetekende heeft kennisgenomen van de veiligheidsregels in het laboreglement en verklaart ze strikt na te leven. Ik neem alle verantwoordelijkheid op mij als ik ze overtreed.

Naam leerling:

klas:

datum:

Handtekening leerling

Handtekening ouder(s)

2. AFSPRAKEN LESSEN L.O.

2.1 DEELNEMEN AAN DE LESSEN LICHAMELIJKE OPVOEDING¹

Toepassing in onze school

- Het bijwonen van de les:
 - Leerlingen die om medische redenen niet kunnen deelnemen aan bepaalde oefeningen volgen de lesinstructies zodat zij bij een volgende les kunnen inpikken.
 - Bij uitzondering kan de leerling op vraag van de leerkracht naar de studie gaan indien hij/zij niet in staat is om de verplaatsing met de fiets te maken naar een externe sportlocatie.
 - Indien de leerling niet in staat is om mee te zwemmen, wordt hij/zij geacht mee te gaan naar het zwembad. Zij volgen in L.O.-kledij en blootvoets de zwemles van aan de zijkant.
- Vervangtaken

Rekening houdend met de voorschriften van het medische attest en met de duur van het niet actief deelnemen aan de lessen, worden door de leerkrachten vervangtaken gegeven. De evaluatie van deze taken kunnen worden verrekend in de eindevaluatie voor het vak als dit representatief blijkt.

 - minder dan 1 maand: de leerlingen worden zoveel mogelijk ingeschakeld in het lesgebeuren. Ze kunnen gevraagd worden om bv. te
 - helpen waar mogelijk bij de oefeningen,
 - helpen bij plaatsen/opbergen materiaal,
 - helpen bij tijdsopnames/afstanden, scorenotering, enz.
 - zijn scheidsrechter te zijn;
 - in bijzondere gevallen kan de klassenraad overgaan tot uitzonderlijke maatregelen.

2.2 VEILIGHEID

De leerlingen dragen de voorgeschreven sportkledij.

Het dragen van o.m. horloges, kettingen, ringen, pols- en enkelbandjes, oorknoppen ... is om veiligheidsredenen verboden. Deze moeten vóór de aanvang van de les L.O. worden afgedaan.

Lange haren worden vastgebonden (bv. met een elastiekje) zonder hierbij grote, hinderende spelden te gebruiken.

We vragen de nodige aandacht bij het opvolgen van de richtlijnen van de leerkracht om ongevallen te voorkomen.

2.3 KLEDIJ

Zwemmen: een zelf aangekochte aansluitende zwembroek (geen short) voor de jongens of een eendelig badpak voor de meisjes. De leerlingen zijn, conform met de interne richtlijnen van Sportoase, verplicht om een badmuts te dragen tijdens de zwemles. De leerlingen van het eerste jaar krijgen deze badmuts van de school. Ze kunnen deze badmuts steeds inruilen voor een andere in het zwembad. Indien de leerling de badmuts vergeten is of verloren is, zal de leerling zelf een nieuwe moeten aanschaffen in het zwembad van Oudenaarde.

Turnen, sport: in de sportzaal zijn enkel goede indoor sportschoenen toegelaten (propere sportschoenen met kleurvaste zool), outdoor sportschoenen worden enkel gebruikt voor

¹ Voor de algemene wetgeving, zie deel 2, rubriek 3.1.1.4.

buiten. Verder wordt er geopteerd voor witte sportkousen, een T-shirt met het logo van de Bernardusscholen en een zwarte short.

- T-shirt wordt aangekocht op de school (verrekening via de schoolrekening).
- T-shirt en broek worden met de volledige naam getekend (bestelling naamlijntjes via de school mogelijk).
- Het is aangewezen om na elke les het gerief mee te nemen naar huis, dit om hygiënische redenen.

2.4 VERPLAATSING NAAR EEN ANDERE LOCATIE²

2.5 HET GEBRUIK VAN FOTO- EN FILM MATERIAAL IN DE LES L.O.

Beeldopname voor pedagogische doeleinden kunnen alleen maar op voorwaarde dat:

- de betrokken leerlingen ondubbelzinnig hun toestemming hebben gegeven;
- er een welbepaald en uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd doel is (= finaliteitsprincipe);
- de verwerking in verhouding staat tot het vooropgestelde doel (=proportionaliteitsprincipe);
- het persoonsgegevens niet langer wordt bewaard dan vereist is voor de verwezenlijking van het doel.

² Zie deel 2, rubriek 4.1.5.

3. AFSPRAKEN LESSEN TECHNIEK

3.1 PREVENTIE

- Loop of roep nooit in onze klas.
- Gebruik telkens een veiligheidsbril bij het boren of bij bewerkingen die de ogen kunnen verwonden, draag hierbij nooit loshangende kledij, geen sjaal, armbanden of ringen.
- Lange haren bind je samen.
- Hou voldoende afstand van de persoon die aan het boren is. Er is op de grond een rode lijn aangebracht die de "verboden" zone aangeeft . Leerlingen die niet boren blijven achter rode lijn. Voer nooit handelingen uit die door de leerkracht nog niet zijn voorgedaan.
- Elke onregelmatigheid meld je onmiddellijk aan de leerkracht.
- Laat elke wonde, hoe klein ook, onmiddellijk verzorgen. Verwittig de leerkracht.
- Een toestel in werking mag je nooit verlaten.
- Zorg steeds voor orde aan je werktafel.
- Zowel bij het realiseren van de werkstukjes als bij de toepassing en het gebruik ervan volgen de leerlingen nauwgezet de risico's en veiligheidsvoorschriften. Deze worden doorgestuurd naar leerlingen in begin van het schooljaar. Je kan ze ook vinden bij www.knooppunt.net bij de online-ondersteuning.

3.2 AFSPRAKEN

- Iedere leerling(e) werkt alleen op de hem/haar toegewezen plaats.
- Elke leerling(e) krijgt gereedschap van de school, waar hij/zij gedurende de les zelf of in groep verantwoordelijk voor is.
- De klas wordt pas verlaten nadat de leerkracht de toelating gegeven heeft.
- Op het einde van een (praktijk)les wordt de klas netjes achtergelaten.
- Wanneer leerlingen samenwerken mag er enkel "zacht gepraat" worden.
- Elke leerling(e) toont respect voor zijn persoonlijk gereedschap en voor het gereedschap en de toestellen van de school.
- Elkeen draagt verantwoordelijkheid voor de orde en netheid en de veiligheid binnen het vaklokaal.
- Voer geen onveilige of gevaarlijke handelingen uit.
- Werk nooit op 230 V spanning zonder toestemming.
- Voor informatietechnologie werk je steeds op 6 V veiligheidsspanning.
- Let op de polariteit van de spanningsbron bij het gebruik van de paneeltjes voor informatietechnologie.